

ковни люде и изпълнявали само неотложнитѣ работи: косене ливади, копане лозя, отъ които се освобождавали само свещеницитѣ¹⁶⁵. Споредъ сѣщия паметникъ само единъ отъ синоветѣ на занаятчията оставалъ да работи бащиния си занаятъ, а пѣкъ другитѣ се причислявали въ нѣкоя друга класа на църковнитѣ люде. Въ Дечанския хрисовулъ се постановява само единъ отъ синоветѣ на занаятчията да работи занаята на баща си, а другитѣ ставали сокалници. Послѣднитѣ били хлѣбари и готвачи и били обложени съ по-малки повиности отъ другитѣ църковни люде, особно земледѣлцитѣ¹⁶⁶. Привилегиитѣ, съ които занаятчиитѣ се ползували въ старото южно-славѣнско общество и поради които тѣ съставяли особена класа, обложена съ най-малко повиности, споредъ Новаковича, станали причина, щото и днесъ да се образуватъ прѣзимена отъ имената на занаятитѣ: Ковачевъ, Терзиевъ, Куюмджиевъ, Тюфекчиевъ и пр.¹⁶⁷ Отъ това се установява, че носителитѣ на тѣзи прѣзимена сѣ потомци на хора, които имали право на извѣстни привилегии. Причината изчезнала, но обичаятъ се запазиль.

Старитѣ бѣлгарски граждани се отличавали отъ другитѣ себри не само по начина на живота и занаятието си: нѣкои отъ тѣхъ, ако не и всички, се ползували и съ особени права и привилегии, които били признати за тѣхнитѣ градове съ царски хрисовули. Душановиятъ законикъ узакониль и потвърдилъ хрисовулитѣ на сръбскитѣ градове, като сѣщеврѣменно постановиль, че и самиятъ царъ не може да ги отмѣни и да отнеме даденитѣ съ тѣхъ права на гражданитѣ. Какво пѣкъ било съдържанието на градскитѣ хрисовули, за които се говори въ Душановия законикъ и какви права

¹⁶⁵ Новаковић ст. Глас. XXV, 220.

¹⁶⁶ Ibid. " " 68. Законик Ст. Душана, стр. 211.

¹⁶⁷ " " 70.